

załącznik nr 1
do uchwały nr XXXIII/222/2014
Rady Gminy Kijewo Królewskie
z dnia 29 września 2014 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

Dorposz Szlachecki

na lata 2010-2016

Opracowany przez
Grupę Mieszkańców
Dorposza Szlacheckiego

Dorposz Szlachecki

2010

Spis treści

1.1 Położenie miejscowości	4
1.2 Przynależność administracyjna	4
1.3 Powierzchnia	5
1.4 Liczba ludności.	5
1.5 Historia miejscowości	5
1.6 Określenie przestrzennej struktury miejscowości	5
2.1 Zasoby przyrodnicze	6
Walory krajobrazowe:	6
Walory przyrodnicze są o znaczeniu średnim	7
Wzdłuż bocznych dróg we wsi zasadzono ciągi drzew przydrożnych, głównie lipa i kasztan.	7
W centrum wsi znajduje się park dworski z bogatym drzewostanem.	7
Drzewa uznane jako pomniki przyrody:	7
Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy):	7
Gleby:	7
Kopaliny:	7
2.2 Dziedzictwo kulturowe	8
Walory architektury wiejskiej, zabytki i osobliwości kulturowe:	8
Są o znaczeniu średnim:	8
Należy do nich zaliczyć:	8
• Układ dróg wewnętrznych;	8
• Park założony około 1840 r.;	8
• dwór murowany z około 1840 r.;	8
• dawny dom ogrodnika, murowany z połowy XIX w.;	8
• budynki gospodarcze folwarku tj. kuźnia, obora, dwie stajnie i owczarnia;	8
• domy nr 12,14 i 16 (przebudowane na początku XX wieku z budynku gospodarczego);	8
• dawny dom sołtysa budynek nr 17;	8

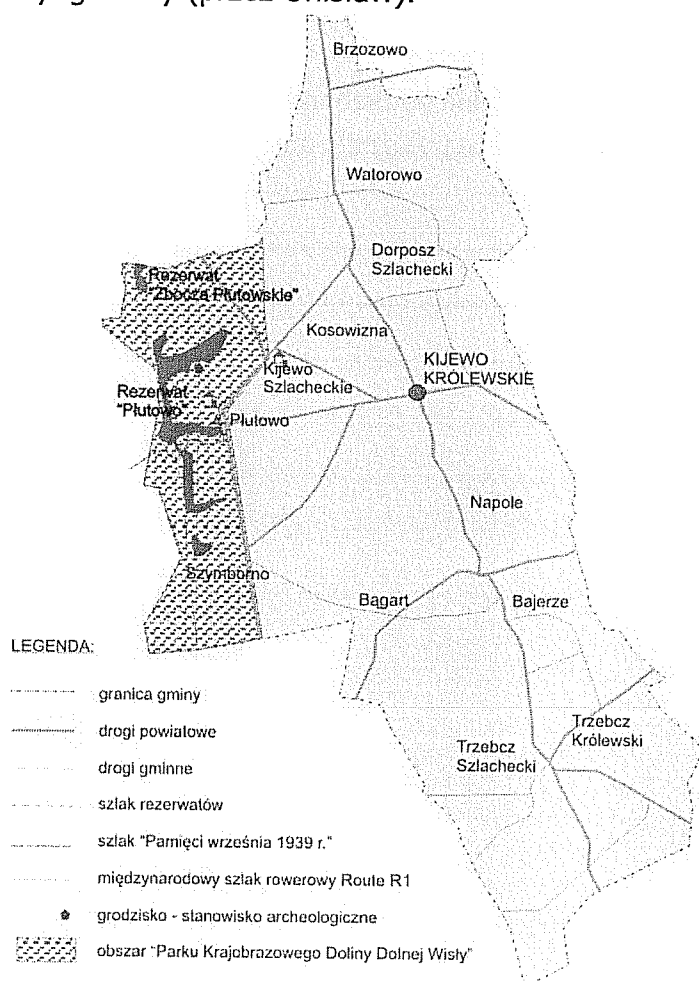
- dwa forty I i II zespołu Twierdzy Chełmno, murowano – betonowe
wzniesione w latach 1903 – 1914 wraz z drogą forteczną prowadzącą do fortu nr
II; 8
- cmentarz – miejsce pamięci narodowej, założony ku czci pomordowanych
przez hitlerowców w latach 1939 - 1940..... 8

2.3	Obiekty i tereny	8
2.4	Infrastruktura społeczna	9
2.5	Infrastruktura techniczna.....	9
2.6	Gospodarka i rolnictwo	10
2.7	Kapitał społeczny i ludzki	10
2.8	Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne.....	10
	Zadanie nr 1	12
	Zadanie nr 2.....	13
	Zadanie nr 3	13

1. Charakterystyka miejscowości

1.1 Położenie miejscowości

Wieś Dorposz Szlachecki położona jest w północno – centralnej części gminy, 7 km na południe od Chełmna, przy drodze z Chełmna do Torunia i Bydgoszczy (przez Unisław).

1.2 Przynależność administracyjna

Wieś Dorposz Szlachecki jest wsią sołecką w Gminie Kijewo Królewskie, położonej w Powiecie Chełmińskim w Województwie Kujawsko-Pomorskim.

1.3 Powierzchnia

Powierzchnia wsi wynosi ha

1.4 Liczba ludności.

Liczba ludności we wsi Dorposz Szlachecki wynosi 122 osoby (dane na styczeń 2009) od lat charakteryzuje się niewielką dynamiką zmian.

1.5 Historia miejscowości

Dawne nazwy: około 1423 – 4 Drrepossch, Dorrenpusch, Dorposz; 1796 – 1802 Dorposz, niem. Hoensdorf

Rys historyczny: dobra rycerskie i wieś czynszowa, w czasach Zakonu własność komturstwa krzyżackiego. Około 1423 – 4 roku dobra rycerskie o około 10 łanach. W 1438 r. wzmianka w księgach czynszowych Zakonu o czynszu od włościan po 6 korcy 4 zboż.

W 1579 r. własność Macieja Dorpowskiego. Wieś liczy 7 łanów chłopskich i 7 zagrodników. Jest w niej karczma i wiatrak. Powiat chełmiński, parafia Kijewo Królewskie.

W następnych latach właścicielami majątku byli: 1580 Walewski, 1697 – Dorpowski, 1773 r. – Borowscy; 1800 r. – Morowski, w 1890 r. – Franz Berger, w 1892 – czterech współwłaścicieli m. in. Maciej Dorpowski oraz Kurt i Gert Berger. W latach 1898 – 1900 majątek został rozparcelowany na 7 działów, resztówka o powierzchni 16,0 ha oraz park ostatnią wolą właściciela zostały подарowane wsi.

W danych spisowych z lat 1881, 1905 i 1921 Dorposz występuje jako gmina wiejska. W 1905 r. do wsi należało 349,4 ha gruntów. W 1881 roku było tu 8 domów mieszkalnych i 142 mieszkańców. W 1905 r. było tu 28 domów mieszkalnych i 208 mieszkańców. W 1921 roku było 27 domów mieszkalnych i 170 mieszkańców.

1.6 Określenie przestrzennej struktury miejscowości

Typ układu: pierwotnie przydrożnica z folwarkiem na północnym krańcu wsi po jego rozbudowie przekształcona w osadę folwarczną złożoną z trzech kompleksów: .dworu z przyległymi ogrodami użytkowymi od strony wschodniej i parkiem o układzie krajobrazowym od strony zachodniej; czworoboku zabudowań gospodarczych położonych na północ od dworu oraz zespołu czworaków przy południowej granicy parku. Po parcelacji w obrębie założenia powstało 7 zagród, co spowodowało zmiany w kompozycji przestrzennej mimo adaptacji na cele mieszkalne niektórych budynków gospodarczych dawnego folwarku.

Obecnie centralnym miejscem miejscowości pozostaje park dworski wokół niego biegnie droga asfaltowa wykonana przy wsparciu środków UE. W jego północnej części, przy skrzyżowaniu dróg powiatowych znajduje się wymagająca przebudowy świetlica wiejska. Patrząc w kierunku Chełmna po prawej stronie znajduje się droga, najpierw asfaltowa przechodząca w utwardzona tłuczniem a potem gruntowa w kierunku pomnika ofiar II wojny światowej i Fortu będącego elementem Twierdzy Chełmno. Przy drodze tej i wokół parku znajduje się większość zabudowań wsi.

Przy drodze powiatowej Chełmno – Nawra znajduje się stacja paliw oraz sklep spożywczy.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2.1 Zasoby przyrodnicze

Walory krajobrazowe:

Są o znaczeniu średnim:

Wieś Dorposz Szlachecki znajduje się w środkowej części województwa kujawsko pomorskiego, w powiecie chełmińskim. Z punktu widzenia fizycznogeograficznego podziału polski J.Kondrackiego (1988 R.) obszar gminy Kijewo Królewskie leży w obrębie dwóch makroregionów- wschodnia część leży w

obszarze Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego (makroregion Pojezierze Chełmińskie), zaś zachodnia część leży w obszarze Doliny Dolnej Wisły (makroregion-dolina Fordońska).

Cały obszar gminy Kijewo Królewskie znalazł się w zasięgu ostatniego zlodowacenia skandynawskiego, stąd rzeźba terenu posiada cechy charakterystyczne dla krajobrazu młodoglacjalnego.

Walory przyrodnicze są o znaczeniu średnim

Wzdłuż bocznych dróg we wsi zasadzono ciągi drzew przydrożnych, głównie lipa i kasztan.

W centrum wsi znajduje się park dworski z bogatym drzewostanem.

Drzewa uznane jako pomniki przyrody:

- Dąb – park w Dorposzu Szlacheckim (uznany za pomnik w 1986 roku)

Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy):

- W ujęciu hydrograficznym obszar gminy znajduje się w zlewni rzeki Browiny, zwanej Frybą, a jedynie południowy skrawek leży w zlewni Kanału Górnego. Obszar całej gminy odwadniany jest przez rzekę Browinę.
- Stawy (w tym w parku dworskim).

Gleby:

- Wysoczyzna morenowa, która dominuje na terenie gminy Kijewo Królewskie została już dawno wylesiona, a wykształcone na niej urodzajne gleby od wieków są wykorzystywane rolniczo. Pod względem genetycznym na terenie gminy dominują gleby pseudobielicowe, brunatne właściwe i wylugowane oraz czarne ziemie. Są to gleby wysokich klas bonitacyjnych (grunty II klasy zajmuje 11,3% powierzchni użytków rolnych, a III klasy 44,9%).

Kopaliny:

- Brak

2.2 Dziedzictwo kulturowe

Walory architektury wiejskiej, zabytki i osobliwości kulturowe:

Są o znaczeniu średnim:

Należy do nich zaliczyć:

- Układ dróg wewnętrznych;
- Park założony około 1840 r.;
- dwór murowany z około 1840 r.;
- dawny dom ogrodnika, murowany z połowy XIX w.;
- budynki gospodarcze folwarku tj. kuźnia, obora, dwie stajnie i owczarnia;
- domy nr 12,14 i 16 (przebudowane na początku XX wieku z budynku gospodarczego);
- dawny dom sołtysa budynek nr 17;
- dwa forty I i II zespołu Twierdzy Chełmno, murowano – betonowe wzniesione w latach 1903 – 1914 wraz z drogą forteczną prowadzącą do fortu nr II;
- cmentarz – miejsce pamięci narodowej, założony ku czci pomordowanych przez hitlerowców w latach 1939 - 1940

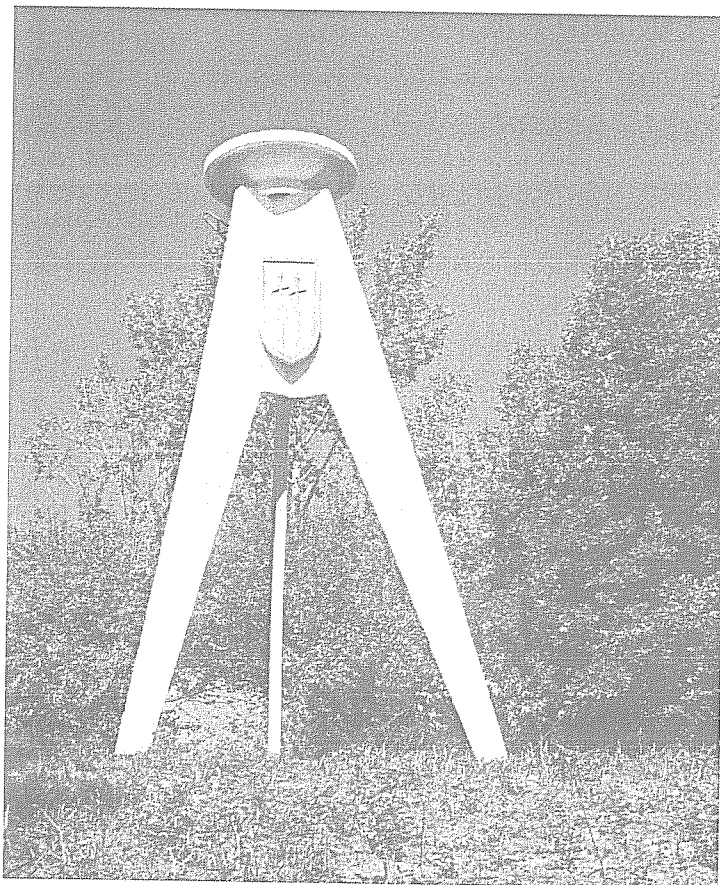
2.3 Obiekty i tereny

W centrum wsi Dorposz Szlachecki znajduje się park dworski o statusie zabytku, który stanowi miejsce spacerów mieszkańców wsi.

2.4 Infrastruktura społeczna

Miejszem spotkań mieszkańców jest świetlica wiejska, która nie spełnia podstawowych standardów, np. brak łazienek, ogrzewania, itp.. Świetlica wymaga generalnej modernizacji.

W miejscowości znajdują się miejsca pamięci po ofiarach II wojny światowej zakatowanych przez hitlerowców są to pomieszczenia, gdzie przetrzymywano więźniów i cmentarz z pomnikiem upamiętniającym pomordowanych.

fot. pomnika ku czci ofiar faszyzmu

2.5 Infrastruktura techniczna

Jeśli chodzi o infrastrukturę techniczną to wieś Dorposz Szlachecki posiada rozwiniętą sieć dróg, wieś położona jest przy skrzyżowaniu dróg powiatowych z Chełmna do Torunia i Bydgoszczy oraz posiada nowoczesną drogę biegnącą przez centrum miejscowości zbudowaną przy wsparciu środków zewnętrznych w tym UE, wykonaną w ramach ZPORR. We wsi odczuwa się brak chodników. Jeżeli chodzi o zwodociągowanie to wieś

zwodociągowana jest w 100 %. Wieś nie jest skanalizowana. Niestety zarówno budowa chodników jak też skanalizowanie wymaga dużych nakładów inwestycyjnych. Odpady komunalne sortowane są w pojemnikach do segregacji znajdujących się w centrum wsi i przewożone na wysypisko w Osnowie (w sąsiedniej gminie).

2.6 Gospodarka i rolnictwo

Na terenie wsi naszej wsi działają zakłady usługowe i handlowe: sklep spożywczy, stacja paliw.

Dorposz Szlachecki posiada gleby o dużej przydatności rolniczej, najczęściej pszenno-buraczane. Rolnicy ze wsi specjalizują się w hodowli trzody chlewnej, uprawie zbóż, rzepaku i buraków cukrowych.

2.7 Kapitał społeczny i ludzki

W sąsiednim Kijewie Królewskim mieści się biuro powstałego w sierpniu 2003 roku Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Gminy Kijewo Królewskie. Organizacja realizuje projekty społeczne dla mieszkańców, prowadzi Biuro Porad Obywatelskich w Kijewie Królewskim, w którym doradca udziela pomocy obywatelskiej osobom znajdującym się w ciężkiej sytuacji materialnej. Drugą organizacją pozarządową, której siedziba i biuro mieszczą się w Kijewie Królewskim jest Lokalna Grupa Działania Zakole Dolnej Wisły. Stowarzyszenie zawiązało się w 2006 r. i realizuje projekty mające na celu zrównoważony rozwój obszaru 4 gmin (Kijewo Królewskie, Dąbrowa Chełmińska, Pruszcz, Unisław). Organizacje te oddziałują na miejscowość Dorposz Szlachecki.

Brakuje na terenie wsi organizacji społecznej działającej tylko na rzecz wsi. Wiąże się to między innymi z brakiem odpowiedniego miejsca spotkań i stosunkowo niedaleką odległością do centrum administracyjno – kulturalnego Gminy Kijewo Królewskie jakim jest miejscowość Kijewo Królewskie.

2.8 Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne

Do obiektów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców należy zaliczyć tereny w centrum wsi skupione wokół świetlicy wiejskiej. To właśnie tam poprzez funkcje użytkowe budynku koncentruje się życie mieszkańców wsi. Świetlica została wyremontowana kilka lat temu, odnowiono

salę główną i zaplecze kuchenne-gospodarcze. Mieszkańcy mają możliwość organizowania spotkań wiejskich, uczczenia większych rocznic i świąt państwowych, gminnych i wiejskich. Niestety przy świetlicy nie udaje się jeszcze skupić zainteresowania dzieci co nierzadko jest przeszkodą dla dorosłych nie mających co zrobić z dziećmi. Mieszkańcy od lat postulują o budowę choćby małego placu zabaw, gdyż Dorposz Szlachecki jest już jedyną wsią w gminie, która takiego placu nie posiada.

3. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka atrakcyjność zasobów przyrodniczych, oraz zasobów dziedzictwa kulturowego oraz wiejskiego, • Dobre położenie geograficzne- w połowie trasy między Chełmnem a Toruniem i Bydgoszczą. • Wysoka aktywność władz gminy, posiadających zdolność do współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz zdobywania zewnętrznych środków finansowych na realizację ważnych przedsięwzięć gminnych, • Niedaleka odległość do sąsiednich miast- Toruń, Bydgoszcz, Chełmno, Chełmża • Aktywność społeczności lokalnej oraz jej zdolność do angażowania się w rozwój miejscowości i gminy (praca Grupy Odnowy Wsi przy tworzeniu mpowyższych dokumentów) • Stosunkowo małe bezrobocie; • Młode społeczeństwo; 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak przedsiębiorstw • Peryferyjne położenie; • Wieś sypialna; • Wymagająca remontu i słabo wyposażona świetlica wiejska; • Zły stan dróg; wysokie potrzeby inwestycyjno – remontowe, ograniczające dostępność komunikacyjną obszaru oraz powiązanie się z układami regionalnymi; • Brak oświetlenia przy drodze • Brak kanalizacji i gazu ziemnego; • Słabe uzbrojenie terenów pod inwestycje; • Słabo rozwinięta działalność pozarolnicza oraz działalności dających dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych, np. agroturystyka, usługi turystyczne, produkcja zdrowej żywności, itp. • Stosunkowo niski stan zasobności gospodarstw domowych, ograniczony rozwój działalności

<ul style="list-style-type: none"> • Dobra ziemia. 	<p>pozarolniczej zwłaszcza usługowej i turystycznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysokie potrzeby na realizację nowej i zmodernizowanie istniejącej infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Dobre położenie geograficzne w sąsiedztwie aktywnych społecznie i gospodarczo gmin i miast Chełmno, Toruń, Bydgoszcz, Grudziądz oraz gmin Papowo Biskupie, Stolno, Chełmno, Chełmża. • Sprzyjająca polityka regionalna, w tym dla obszarów wiejskich ze strony UE, rządu i władz wojewódzkich, zwiększenie dostępności do środków pomocniczych w tym środków unijnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Słaby dostęp do Internetu i małe umiejętności wykorzystania IT do rozwoju lokalnych społeczności i inicjatyw, • Niewystarczający potencjał finansowy i organizacyjnych społeczności lokalnych na poziomie sołectw • Małe możliwości pozyskiwania środków publicznych na inicjatywy lokalne

4. Opis planowanych zadań

Zadanie nr 1

Nazwa: Remont i modernizacja świetlicy.

Cel: Podniesienie jakości życia mieszkańców wsi

Przeznaczenie: obiekt będzie służył mieszkańcom wsi, radzie sołectkiej, jako miejsce spotkań, zabaw i rekreacji

Szacunkowy koszt: 200 000 zł

Harmonogram realizacji: projekt - 2010, wykonanie – 2011

Źródło: PROW „Odnowa i Rozwój Wsi”, budżet gminy.

Zadanie nr 2

Nazwa: Budowa obiektu rekreacyjnego w Dorposzu Szlacheckim

Cel: zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych mieszkańców Dorposza Szlacheckiego

Przeznaczenie: wybudowany zostanie plac zabaw wraz z miejscem do grillowania, który użytkowany będzie jako miejsce spotkań, integracji i rekreacji mieszkańców. Miejsce to poprawi jakość życia we wsi – umożliwi spotkania mieszkańców przy ognisku, grillu, zaś dzieciom i ich rodzicom bezpieczny wypoczynek i zabawę. W pobliżu jest lampa oświetlająca wskazane miejsce.

Harmonogram realizacji: projekt – 2012, wykonanie – 2013

Wartość zadania: ok. 32.000 zł

Źródło: Małe granty Leader, środki własne sołectwa.

Zadanie nr 3

Nazwa Budowa kanalizacji we wsi Dorposz Szlachecki

Cel: ochrona środowiska naturalnego we wsi Dorposz Szlachecki

Przeznaczenie: Budowa kanalizacji .

Harmonogram realizacji: projekt – 2015, wykonanie – 2016

Wartość zadania: ok. 1 500 000 zł

Źródło: środki Gminy Kijewo Królewskie, środki pomocowe.

Zadanie nr 4

Nazwa: Budowa placu zabaw w miejscowości Dorposz Szlachecki.

Cel: Podniesienie jakości życia mieszkańców wsi

Przeznaczenie: budowa placu zabaw dla dzieci i rodziców

Harmonogram realizacji: projekt – 2014, wykonanie – 2015

Wartość zadania: ok. 30 000 zł

Źródło: środki Gminy Kijewo Królewskie, środki PROW.